

ZAHÁJENÍ RAŽBY METRA

se uskuteční za přítomnosti starostky města Hronov Hany Nedvědové, členů organizačního štábu Jiráskova Hronova a možná i ministra kultury

čtěte na straně 14

PÁTÉ PŘES DEVÁTÉ

Jediný „adekvátní“ úvod k diskusi měl dr. Josef Koenigsmark o kabaretech.

čtěte na straně 11

PŘEDPOVĚĎ NA ČTVRTEK

Oblačno až polojasno.

Nejvyšší teploty

20 až 24 st. C.

V pátek oblačno až polo-

jasno, denní teploty

23 až 27 st.C

7

Sláva tráva aneb Michelangelo

Zase skončil jeden školní rok. Postrčila jsem na oběžnou dráhu slávy třicet mladých lidí, kteří chtějí být spisovateli. Občas se jich během roku ptávám: Kdo z vás by psal, i kdyby za to nebyl honorář? (Všichni!) Kdo by

psal, i kdyby za to musel platit sám? (Všichni!) A kdo by psal, i kdyby věděl, že nikdy nebude mít úspěch? (Zdvižené paže zvolna vadnou. Aha.)

Za následující pravdivou historku vděčím své milé studentce – dala mi ji darem a já vám ji zkusím převyprávět, jak umím nejlépe. Šla mladá matka s dětmi do pizzerie. Sedmiletý

synek studoval jídelní lístek a tam ho něco velmi pobavilo. „Mami, hele, mami! Tahle pizza se jmenuje Michelangelo!“ „No jo!“ opáčila máma. „Ty víš, kdo to byl Michelangelo?“ „Jasně!“ zajásal malý vzdělanec. „Přece želva nindža, ne?“ (Tady si já, vypravěčka jiné generace, dovoluji poznamenat, že exis-

tuje jakýsi seriál pro děti, kde se bojechtivě želvy jmenují po renesančních malířích.) To byla příhrávka pro pětiletou dcerku. „Jé, ten je ale blbej, mami!“ pištěla a plácala se tlapkou do čela. „On si myslí, že Michelangelo je želva!“ To matku udivilo ještě víc. „Moment! Ty snad víš, kdo to byl doopravdy?“ Holčička triumfálně rozhodla ručky: „Ale mami! To přece ví každá! Počítačovej vir!“

Mí drazí studenti a všichni! Koho z vás honí ohnivý bič touhy po slávě? Komu nedá chvilku klidu? Komu dělá žaludeční vředy, krmí ho věčně kyselými hrozny, houpe ho na houpačce mindráků a závisti? Kdo pro vidinu slávy nastavuje noci a pak do bílého rána hryže polštář strachy, že zase nezíská Oscara, že nebude superstar, že sladkou polní trávu slávy budou přežvykovat jiní, jako vždy?

Být slavný jako Michelangelo, malíř, sochař, architekt a básník, to už je řádná porce věhlasu. Kdo z nás, kteří se míháme jako nerozeznatelné šmouhy tímto hustým předlidněným světem, zanechá tak mocné dílo jako on? Davida, Sixtinskou kapli, chrám svatého Petra v Římě? Kdybych dala všechny své knihy do velkého pytle, přihodila Babičku a Karafiátovy Broučky, nevyvážilo by to na vahách slávy jediný Davidův mramorový prst.

No a? V tomto pomíjivém světě budeme stejně všichni zapomenuti. Michelangelo, já, dnešní celebrity, zlatí slavíci, ti, co jsou in, i ti, co jsou out, slibné talenty i grafomani, všichni už brzo zmizíme za obzor. Tolik touhy! Tolik práce a úsilí! A vidíte to. Stačí pár prchavých století a co ze vši slávy zůstane? Nikdo už nebude vědět, co jsme byli. Spisovatelka? Sochař? Želva? Pizza?

Vir?

Daniela Fischerová

KRITICI MEZI SEBOU

Víkrát do Hronova nejedu. Nekoktají, nemají trému, ani kullisa jim nepadne — to není žádná lidová tvořivost!

Od milostných dopisů k dramatu

Dramaturg zlínského divadla Vladimír Fekar, který je letos mezi Dlektory Problémového klubu, je jedním z lidí, u nichž se práce v profesionálním a amatérském divadle prolíná.

Četla jsem, že jste se k divadlu dostal víceméně náhodou...

Vlastně ano. V době, kdy jsem byl na stavební průmyslovce, jsem hrál házenou, tancoval, ale chtěl jsem se věnovat také literatuře. Když jsem po střední začal pracovat jako dělník v cementárně, uvědomil jsem si, že to není nic pro mě a že se musím alespoň pokusit dělat to, co opravdu chci.

To byl docela skok. Vzpomenete si, z čeho ten impuls vzešel?

Nevím, ale myslím, že se začíná milostnými dopisy v pubertě. Člověk začne něco formulovat pro někoho, má konkrétního adresáta. Tím, že jsem hodně sportoval, celou pubertu jsem cítil, že musím dohnat něco, co jsem nestihl. Když jsem po našlapaném dni vytáhl nějakou knížku (a moc jich doma nebylo), vlezl jsem s ní pod peřinu a usnul, tak jsem měl pocit, že roky běží a já o něco přicházím. A paradoxně to byla vojna, kterou by člověk normálně považoval za ztracený čas, která mě nastartovala. Například jako dozorcí roty jsem musel v noci bdít – na jedné

straně jsem byl ve službě za něco odpovědný, ale vlastně tam nebyly žádné povinnosti, takže jsem se učil slovíčka z angličtiny, četl knížky a začal si pro sebe něco psát. Hlava byla volná, najednou se osvobodila z koloběhu a mohl jsem se zastavit a přemýšlet. Navíc do toho přišel ještě zlom v roce 1989, kdy se všechno změnilo a možnosti se rozšířily. Po vojně jsem se dostal na literární vědu do Opavy, dělal jsem externě v novinách. Začal jsem chodit do Slezského divadla a drze o něm psát.

To byl první krok. A jaký byl ten další směr k divadlu?

Na Slezské universitě jsem se dostal do amatérského souboru, hledali jsme titul a našli krátkou aktovku Pískoviště od Edwarda Albeeho. Protože to bylo pár stránek, byli jsme schopni to secvičit za pár zkoušek. Ale nemělo to režiséra, chaoticky tak vznikla mozaika nápadů a různých stylů. Už tehdy jsem začal tušit, že divadlo potřebuje jednotné uchopení režiséra, který má vedle sebe dramaturga. Na jednom festivalu jsem potkal

v porotě Luďka Richtera, a také on svou analýzou a postřehy mě upozornil na důležitost dramaturgie v divadle a nepřímo mě upozornil na to, že dramaturgie může zajímavě spojovat mé literární a rodičí se divadelní zájmy. Všiml jsem si také práce Marie Procházkové ve Slezském divadle, která sem vnesla kus dramaturgické odvahy. Přesto, že ne všechna představení byla vydařená, byly to mnohdy české premiéry a na repertoáru se tak objevilo něco, co reflektovalo svět, ve kterém žijeme.

O roli dramaturga v divadle se mluví v dvojím smyslu. Komerční divadla mají dojem, že ho vůbec nepotřebují, ale v některých divadlech může být dramaturg iniciátorem trendů a týmovým spolupracovníkem režiséra. Jak to vidíte vy?

Zažil jsme obojí. Je pravda, že u některých inscenací se cítím trochu zbytečný. Některé hry jsou spíše záležitostí řemeslného uchopení a pak je důležitostí dramaturga v procesu přípravy inscenace mnohem menší. Někdy se stane, že režisér má své zavedené postupy a nenechá si je od nikoho nabourat. Ideální je, když dramaturg objeví s režisérem společný jazyk a jsou schopni vytvořit tvůrčí tým. To se samozřejmě nedaří s každým režisérem stejně, existují takoví, s kterými si rozumím více (takovými jsou pro mě např. Jakub Maceček, Dodo Gombár, Jozef Krasula nebo Pavel Khék). Myslím, že v poslední době mám ve Zlíně štěstí a týmová práce se docela daří. Tvůrčí dialog pro mě bývá velice podnětný a smysluplný.

Jste zároveň autorem. Píšete pro konkrétní herce nebo je pro vás psaní formou terapie?

Pro zlínský soubor jsem dělal pouze nějaké dramatizace. Na objednávku jsem pak

napsal hru Tenkrát na zabijačce pro amatérský soubor z Karolínky. To jsem opravdu dostal seznam herců s jejich věkem, a snažil jsem se napsat text, kde by se každý z nich mohl uplatnit. Většinu her ale nepíšu cíleně, nějakým způsobem si v nich ohmatávám osobní témata nebo témata odpozorovaná v nejbližším okolí. Je to do jisté míry terapie. Řekl bych to tak, že nepíšu za každou cenu proto, abych psal, ale spíše, abych sám v sobě něco objevil skrze příběh.

Potkávám vás jak v profesionálním, tak i v amatérském divadelním dění. Zajímalo by mě, zda vnímáte nějaký rozdíl mezi těmito dvěma oblastmi, nebo se vám to prolíná?

Amatérské divadlo tak, jak ho vnímám, je pro mě osvěžující v tom, že mnohem častěji přináší prvky osobnostního herectví a také autorského vkladu tvůrců. Přejde mi výhodné, když se ty dvě oblasti prolnou. Např. takovým způsobem, jako když Jožo Krasula, režisér amatérského divadla, který občas pracuje s profesionály, režíroval ve Zlíně a obsadil si Martina Juřka, který pracuje v hospodě a je amatérský divadelník. To obsazení bylo záměrné, a dodalo do kolektivu profesionálů jiný pohled a jiný způsob přemýšlení o divadle. Podle mě je podnětné, když se profesionalita herecké práce prolne se spontaneitou amatérského divadla - může tak vzniknout zajímavý projekt. V tomto smyslu nerozlišuji mezi profesionálním a amatérským divadlem. Ale rozhodně nemám rád, když se tzv. amatérismus objeví u profesionálů.

Jana Soprová

Rozšířenou verzi naleznete na www.jiraskuvhronov.cz

Seminář HP

Hovoříme a píšeme o všech možných částicích zhlédnutých inscenací, samozřejmě podrobujeme analýze i celek, ten dokonce z různých stran a různých úhlů pohledů. A přitom jako by se ztrácel komponent, bez něhož by prostě divadlo nebylo - herectví. Ne že bychom neocenili výkon vynikající a nezkrizovali výkon slabý. Zkrátka a dobře: individuální herecký projev dokážeme plus minus nějak vidět a vyjádřit se o něm. Ale abychom nahlédli nějakou inscenaci z hlediska herectví, ocenili, jak se jistý způsob herectví podílí na její úspěšnosti nebo naopak nebyl schopen adekvátně realizovat to, co inscenace potřebovala a vyžadovala, k tomu se už dostáváme zřídka - většinou vůbec ne. Prostě probírat styl a hlavně ansámblovost herectví moc nebo téměř neumíme. Což je celkem pochopitelné, neboť herectví je umění z hlediska zaznamenání a analýzy značně obtížné. Přitom celé novodobé - nebo ještě přesněji moderní divadlo - se nese v duchu hledání možností herectví. Nebudu se do této historie pouštět, ale celé evropské divadlo by nikdy nebylo tam, kdyby na jeho cestě neexistovali četní tvůrci, kteří tak nebo onak vytyčovali milníky zkoumající metodu herectví a také principy a postupy, jak herce učinit na náležité úrovni a náležitým způsobem spolutvůrcem scénického tvaru.

Lakomec Geisslers Hocomoedianten by nikdy nedosáhl na to scénování, jimž se v této inscenaci Moliérova textu představil, kdyby za tím nestála dlouholetá práce, která soustavně činila součástí osobité poetiky také - a chcete-li především - herectví. Alena Zemančíková se v recenzi Fe-erie Kladno pokusila charakterizovat poetiku souboru V.A.D. a nutně se proto dostala k problematice herectví. A došlo v té souvislosti přirozeně a logicky na jeřábnici Jasanky Kajmanové. Řekl bych zcela přirozeně, ne-li zákonitě. Protože v této postavě se jakoby pod lupou zračily klíčové rozhodující rysy nejen tohoto herectví, ale právě i celku poetiky formující toto scénování; ono zvláštní zvětšení a nadsazení zcela reálných prvků, které ze zobrazení obyčejné, všední bytosti najednou činí pozoruhodného neopakovatelného člověka, jenž jako postava scénická utváří svým nezastupitelným dílem obraz Kladna, jaké je ve skutečnosti i jak jej vidí inscenace. Můžeme diskutovat o všem možném, ale neměli bychom zapomínat, že herci jsou solí divadla a bude-li sůl zmařena...

Jan Císař

Recenze

Divadlo DNO a Šavgoč, Hradec Králové

Názory

Mně se to líbilo hrozně moc. To je asi tak všechno, co vám k tomu řeknu.

Líbilo se mi to. Neviděla jsem to poprvé, ale pokaždé je to jiné. Takže, jako bych to poprvé viděla.

Líbilo se mi to moc. Šel jsem na představení s tím, že to bude něco podobného jako Fagi a byl jsem překvapený, že to mělo i myšlenku, právě na rozdíl od Fagi.

Nápad použít metafory bible a zasadit je do hospodského prostředí a slangu. To bylo úplně super.

Myslím si, že to byla vynikající syntéza bible.

Mělo to šmrnc, švih a bylo to vtipné, takže perfektní.

Byla jsem tu jenom chvíli, takže jsem viděla jenom konec. Ale ten byl dobrý.

Bylo to boží.

Zatraceně krátká tříčtvrtěhodinka

Představení Divadel Dno a Šavgoč **Hospodin aneb Kdopak by se Boha bar** - nebo snad Kdopak by se boha Bar - končí dialogem jisté bratrské dvojice (cituji po paměti, takže jen přibližně). „*Všechno je tady tak krásné... jsem rád, že žiju v tom nejlepším ze všech světů. - Ty jsi Ábeli takový optimista, že bych tě zabil.*“ Publikum se zasměje a zběsilá biblická jízda Jiřího Jelínka a spol. pomalu končí. Hravě pootočený úhel pohledu v sobě skrývá i trochu černé barvy, publikum v šapitó se však především zasměje další povedené slovní hříčce.

Je to charakteristické. Jiří Jelínek, jenž je hlavním tahounem a stylotvorným prvkem inscenace, sice zdůrazňuje, že inscenace vznikala s vědomím „úzkosti ze stavu světa“, její prvořadou kvalitou je však navzdory tomu lehký vtip, absurdní slovní hříčka nebo travestie; vše na motivy starozákonních příběhů. Vše podtrhne spojení vznešeného tématu a záměrně pokleslé hospodské stylizace, zběsilé tempo a samozřejmě i schopnost účinkujících (především Jelínka) udržovat a vyzařovat energii způsobem, který se v českém divadle zas tak často nevidí.

Musím se přiznat, že mi tento nerovný vztah mezi zábavností a spodní rovinou vůbec nevaldíl, přesněji řečeno, v průběhu představení jsem jaksí neměl čas si ho moc uvědomit. Hospodin aneb Kdopak by se Boha bar nabízí koncentrovanou smršť nápadů

a navíc působí dojmem téměř improvizované, na místě vznikající hry. Což samozřejmě dále poutá pozornost právě k oné hravé, energicky veselé rovině.

Inscenace je vystavěná velmi jednoduchým epizodickým způsobem: rozběhne se příběh (o jakou biblickou epizodu kráčí, divákům obvykle dojde až po chvíli) a tryskem, samozřejmě i s pomocí zběsilých zkratek, uhání k závěru; Jelínek přitom velmi pohotově reaguje na jakékoli ruchy a šумы z publika. Pak následuje písnička a další epizoda. Zhruba ve dvou třetinách jsou diváci vyzváni, aby sami převyprávěli libovolný biblický příběh, který trojice účinkujících obratem zaimprovizuje. My měli Exodus. Rekvizity jsou charakteristicky hospodské (pivní basy, kelímky a lahve) a také cyklistické (především duše a otáčející se kolo). Dost často se také v rámci akce pije; zde je nutno s jistým údivem poznamenat, že konzumovaná tekutina vypadala mnohem věrohodněji alkoholicky, než bývá v divadle obvyklé. Ale možná to dělalo jenom prostředí.

Hospodin je typicky „jelínkovská“ inscenace: energická, veselá, neučesaná, překotně pádící vpřed. V porovnání s Fagi, kterou bylo možné ve stejném stanu vidět o den dříve, sice nabídl jízdu o něco méně zběsilou, i tak to ale byla jedna z nejkratších tříčtvrtěhodinek za celý letošní hronovský týden.

Vladimír Mikulka

Recenze

Soubor: **HOSPODIN ANEB KDOPAK BY SE BOHA BAR**

Hospodin v hospodě

Ani se mi nechce psát o sršícím komediantsví Jiřího Jelínka, o jeho nadání rychle reagovat na podněty z publika i na své vlastní momentální nápady, o dovednosti a fantazii v zacházení s předmětnými loutkami, o vystižení celkové metafory duchovního tématu použitím duše z bicyklu, o principu koloběhu lidského života vyjádřeném kolem s dráty, duší, pláštěm i ventilkem (a kolo pak slouží i jako boží svatozář), o hře s lahvemi a basami piv (i od piv), s otvíráky, frány a sklenicemi, o alkoholové substanci, která je přece spiritus neboli duch.

Proti hračkářskému loutkovému divadlu je tohle hospodské komediantsví prachšprosté, s technologií pohybu loutek a jejich výtvarného řešení se nepáře, nemíní oslovovat žádnou drobnokresbou. Jeho síla je v kontaktu s publikem, v naléhavém vyprávění a rozehrávání něčeho, co v nás vězí, jen jsme to většinou zapomněli (nebo nikdy pořádně neznali). Všichni jsme viděli a ocenili, že komediant hrál s naprostou samozřejmostí profesionála, který se vypořádá s každou situací.

Velice se mi ale chce přemýšlet a sdělit si s ostatními něco o tom, jak se mi nad tou inscenací znovu klade otázka, kde vlastně přebývá bůh nebo duch svatý či jak to nazvat. Jak skvělé východisko pro hru je, když komediant není chytřejší než jeho publikum, když jen má nějaké tušení, sen, který ho žene k tomu, aby lidem říkal něco, čemu ani sám nerozumí. Jak tenhle postoj jde dobře dohromady s evangeliem (do jehož příběhu se ovšem herci nepouštějí), kde nositeli nové zvěsti jsou rovněž ti z hospod, celníci a tržníci. Jak tohle venkoncem zábavné před-

stavení chudého divadla podává skrze komediantsví zprávu o pravém lidství tím, že umí dobře to, co potřebuje k obživě, a přiznává neznalost a bezmoc ve všem ostatním.

Vyprávění biblických příběhů v hospodě vysvětluje komediant tím, že jednou takhle jel se svou družkou na kole po Brně a v levných knihách uviděl za výlohou kýčovitě výpravné vydání dětské Bible s označením „Novinka“. Koupil si je v té slevě, protože pro ně dva to opravdu novinka byla, a přečetl z ní jenom Starý zákon. Tak to teď hrají na přání, protože v té knize je v podstatě všechno, co tak člověk může na své pouti hrát.

Holka (Zdena Mlezivová alias Lady Šavgoč de za Bůra) je v životě trochu ztracená, v příbězích naivní, paničkovsky kapriciózní, ale i služebná, prodejná a ve scéně s Noemovou archou ke gaudiu publika (jak to jen muži v hospodě dovedou) ponížená. Všechny komediantské vibrace, pointy a fóry má v rukou Komediant, ona však je ve hře nepostradatelná jako „věčné ženství“, bez něhož spásy nedojdeme.

Jiřímu Jelínkovi v inscenaci Hospodin aneb Kdopak by se boha Bar není nic svatě. Viděno z jiné strany ovšem jeho bůh (psaný s malým počátečním písmenem na rozdíl od Baru, který je s velkým) přebývá přesně tam, kde je ho třeba.

I závěr, který v současné řeči zní banálně: „Užij si den, který právě žiješ“, je v souladu s Kristovým „odhoď vše, co máš, nic nevlasťni, buď na světě jen tak.“

Takový život není pohodlný, což je další působivé sdělení inscenace.

Alena Zemančíková

Chceme hrát v knajpách

V Chapiteau na Freiwaldově náměstí skončilo představení a DJ Liquid A si začínal chystat nádobíčko. Ve stanu byla spousta lidí a téměř každý si chtěl něco objednat u baru. Musel jsem si tedy Jiřího Jelínka z Divadla Dno odvést před stan.

Jak vznikala vaše hra?

Chodil jsem do hospody Clubwash, což je v podstatě pololegální klub v Brně. Tam na baru pracovala Zdena Mlezivová a Matěj Řehoř Záhořík. Oni tam dělali pingly a já jsem tam chtěl dělat hospodské divadlo. Tak jsme se o tom začali bavit. Ještě u toho byl Petr Maška a Tereza Kratochvílová. Začali jsme zkoušet a šlo to hrozně těžko. Měli jsme tři premiéry, pokaždé to bylo jiné představení. To, co hrajeme na Hronově, je finále.

Proč zrovna Bible?

Myslím, že jsou to příběhy; a dokonce skvělé příběhy.

Jezdíte se svým představením pouze po hospodách?

Většinou jen po hospodách. V divadlech nehrajeme a výjimečně se dostaneme do stanů. Jinak to ale chceme hrát v knajpách. Hráli jsme ve čtyřkách i v luxusních restauracích.

Setkali jste se s nepřívznivými ohlasy na vaši hru? Například kvůli náboženství...

Asi ani ne. Myslím, že naše představení není protináboženské. Ve svém vyznění se jedná téměř o osvětu. Dovedu si představit, že takhle nějak to mohlo být před milionem let. Vzpomínám si na zajímavou zkušenost. Tady se sešli divadelně poučení diváci, což se však běžně nestává a v hospodě je patnáct procent lidí, kteří to naprosto odmítají. Když jsme však hráli v Trutnově, tak jeden pan opilec na nás křičel, proč to děláme. Pak říkal, že se mu to líbilo a chtěl nás hrozně opíjet, což je velmi nebezpečné.

Nebojíte se o játra?

Já jsem skoro abstinent. Piju hrozně málo.

Jan Švácha

Recenze

DS Slovanský tyátr, Olomouc

Názory

Maryša, ta nikdy nezklame. Můžu ji vidět stokrát, ta hra má něco do sebe.

Představení jsem viděl podruhé a je to myslím zajímavý způsob, jak lze uchopit Maryšu.

Mně se to líbilo. V Děčíně se mi to líbilo víc, tady to trochu vážlo. Klobouk dolů před souborem. Ve spoustě věcí se mě představení dotklo a nejvíc se mi líbil herecký výkon Maryši.

Mě to velmi mile překvapilo. Na to, jak je to těžký kus, zvládli ho výborně a byli herecky moc vyrovnaní a dobří.

Líbilo se mi, že to mělo švih, nenudilo mě to. Mladí herci se dobře vypořádali s party starých postav.

Smekám před emocionální autenticitou.

Moc dobré herecké výkony. Na to, že to byl gympl, byli fakt boží. Ale nebyla jsem si úplně jistá, jak to chtějí hrát a scéna v hospodě úplně seděla na zadku.

Líbilo se mi, jak hrají, ale nevěděla jsem, o čem hrají.

Musí to být?

Trošku mi vadilo, že to podle mě bylo odfláknuté, mohli si s tím líp pohrát.

Demonstrace jednání

Dva holé praktikáble, mezi nimi stůl pokrytý rudým ubrusem. Přibíhají dvě postavy, jedna v bílém, její tvář je lehce nabílěna, druhá v černém, na čele má hnědě nakreslenou výraznou linku, zřejmě vrásku. Vrhnou se na imaginární jídlo a pití, hltavě a chtivě – opět imaginárně – je do sebe hází. Takto se předvedou Vávra a Lízal, aby se pak s drahou přímočarostí dohodli na výši věna a sjednali sňatek Maryši a Vávry. Zpod stolu se vynoří další postava – Francek – a zamíří bez váhání rozloučit se s Maryšou. Lízal jej zastavuje. Dochází ke známému střetu, v němž Francek vytrhne Lízalovi jeho hůl.

Tak začíná první situace inscenace Maryša L.P. 2011, v níž se DS Slovanský tyátr z Olomouce vyrovnává s jedním z nejznámějších textů českého venkovského realistického dramatu konce 19. století – Maryšou bratří Mrštíků. Popsal jsem záměrně alespoň zhruba první situaci této inscenace, abych trochu doložil to, že se naprosto radikálně zbavuje mnoha atributů, jež k tomuto dramatickému textu náleží. Není to inscenace realistická, zpodobující detailně a věrohodně prostředí i postavy. Není to ani inscenace zevrubně rozvádějící psychologické motivace jednání a chování postav. A konečně: není to inscenace, která by trvala na sociálním zázemí postav a jejich sociální roli, což nepochybně spolupůsobí v textu východisko celkové situace dramatu. Tedy: chybí tu mnohé, co je organickou součástí literární předlohy, co spolupůsobilo její popularitu, slávu, oblíbenost a co v té nebo oné poloze a míře pokládáme za nezbytnou součást scénického tvaru a co od Maryši na jevišti čekáme.

Co však nechybí, je nejvlastnější podstata tohoto textu – to je vskutku **dramatická si-**

tuace. To jest situace, která je nesnesitelná, v níž se nedá žít a postavy se musí **svobodně rozhodnout**, jak tuto nesnesitelnost svým **jednáním** překonat, zrušit. Nemáme v české literatuře pro divadlo mnoho dramát, která by se vyznačovala takovou ryzí dramatickou situací; dala by se spočítat na prstech jedné ruky a ještě by nějaký zůstal volný. Maryša k nim nejenom patří, ale její situace je možná svou dramatickou kvalitou nesilnější. Na to spoléhala olomoucká inscenace a odstranila všechno, co by jakkoliv dramatickou situaci rozmělnělo nebo dokonce překrývalo. Demonstruje se jednání – nehraje se charakteristika postav, sociální prostředí. Samozřejmě, že tato modelovost – tj. nepředvádí se iluze skutečnosti, ale jádro situace, v níž se postavy ocitly a skrze ni problém, který tato situace obsahuje – dovolí mladému souboru hrát i postavy staré a starší a navíc zachovat všechny klíčové situace včetně slavných a populárních replik, jež byly mnohokrát předmětem parodie. Ale nazval-li Slovanský tyátr svou inscenaci Maryša L.P. 2011, pak tato zhuštěná koncentrace všech dílčích situací, z nichž vzniká děj a jež provádějí základní situaci dramatu, je vlastně jádrem i té interpretace, která akcentuje datum tohoto roku.

Neboť to předvedené demonstrování jednání obnažuje – bez všech těch dalších atributů, o nichž už byla zmínka i bez historického kontextu – existenciální problém Maryši jako vzdorování tlakům za cenu vlastního sebezničení, jež však uchová integritu osobnosti.

Jan Císař

Recenze

bratři Mrštíkové: *MARYŠA L.P.* 2011

Co jsem komu udělal!

Přijel jsem na Jiráskův Hronov, abych vedl hudební seminář a „oni“ po mně, toliko muzikantovi, chtějí recenzi. Tak jsem tedy zašel na Problémový club, kde jsem si poslechl něco málo mudrování, pochopil jsem, že jedna inscenace, která se mi líbila, se mi vlastně nelíbí, zapamatoval jsem si pár nových divadelních termínů a takto vybaven jsem se vydal, coby recenzent, na představení. Teď jim to natřu! Jakmile jsem však usedl do sedadla Jiráskova divadla, zapomněl jsem na své pravé poslání a začal jsem se bavit. Viděl jsem kus nesporných kvalit, nechal jsem se unést půvabným zpracováním. Zásadně seškrtnutý text Maryši bratří Mrštíků dal inscenaci snesitelnou délku, ale i jistou zkratku umocňující drama příběhu. Divadelní čas kráčet mnohdy docela pomalu, Olomoučtí mě ale nikdy neztratil. Úsporné herectví využívalo pohybových stylizací a gest místo přehnaného patosu. Soubor olomouckého Tyátru je plný talentovaných herců, kteří vědí, co hrají. Režisér měl jistě soudobé inspirace, jen na můj vkus zůstal na půl cesty. Gesto Maryši místo pláče byl krásný nápad, působil však poněkud osamoceně. Šachy na scéně byla chytrá metafora, jen se trochu pokazila přílišnou názorností (popisností). Soubor byl veden k vnitřním hereckým prostředkům, ale také ne zcela a všude. Zdálo se mi, že celkové pojetí bylo olomouckých o vážný kus) připadal příliš

„zaoblený“. Nemějte mi to za zlé, ale řekl bych na velmi dobré cestě, jen málo odvážně. Jako muzikant mám povinnost se vyjádřit k hudební složce. Radůza je velmi známá písničkářka a její hudební projev je obdivuhodný pro strhující energii. Její hlas má v sobě cosi podmanivě ženského, ale i jistou dryjáckost nebo i sprostotu. Myslím, že její hudba v inscenaci působí jako hudební alter ego Maryši. Její invence založená na nejprostších harmonických funkcích (T, S, D) je sice poněkud banální, ale inscenaci prospívá, doplňuje jakousi soudobou lidovou hudbu. Lidovou hudbu evokuje i akordeon a jakýsi smyčcový nástroj (který zní skoro jak viola d'amore). Velmi dobře fungovala plocha s frekvenčně ořezaným akordeonem v jakémsi syntetickém prostředí. Tato scénická hudba dokonale vytvářela večerní napětí. Jednu věc bych Radůze vyčetl. První píseň byla v tónině pohodlné pro akordeon, ne však pro zpěv. Kdyby byla o něco výš, zněla by přesvědčivěji. I to je však věc vkusu. Výkon olomouckého souboru Slovanický Tyátr se mi jako celek velice líbil a kritizovat ho pro mě nebylo lehké, musel jsem sáhnout do svých hnidopišských zásob. Zjistil jsem, že kritici mají těžkou práci, a to je za ni ani nikdo nepochválí. Zpátky k muzice a Olomoučtí: Zdar!

Matěj Kroupa

Nikdo neví, co nás může zotročit

Rozhovor s režisérem Zdeňkem Vévodou

Maryša není lehký text, vy jste se do něj pustil se studenty gymnázia. Nebál jste se, že to nezvládnou?

Měl jsem docela velkou starost o to, jak to dopadne, vzhledem k tomu, že i herci se trochu báli. Ale měl jsem pocit, že to je to pravé, co by soubor měl udělat s ohledem na to, jaké v něm jsou herecké typy. A taky to pro nás byla výzva.

Jak moc studenti Maryšu znali? Jak se jim text líbil?

Většina ji znala ze školy. Ale způsob, jakým se Maryša vykládá v literatuře na gymnáziu, není vždycky úplně adekvátní. Dozvíte se základní osnovu, ale o spoustě věcí, kterými jsou Mrštíci specifická, a které se dají různě vykládat, se nedozvíte nic. A ty nás zajímaly.

Jaké je pro vás hlavní téma vaší Maryši? O čem jste ji chtěli hrát?

Především je to člověk proti společnosti. Člověk si vytvořil svůj řád, který potom jeho samotného týrá. Lidé jsou vrženi do situací, které si během staletí vybudovali, a nemůžou z nich ven. V tom je hra pořád aktuální. Já teď takhle vnímám třeba Facebook, sociální síť. Nikdo neví, kam můžou člověka dovést, a on je spokojený, žije si v tom, ale je otázka, v co se to může zvrhnout. A je spousta dalších lidských výdobytků, kterými může člověk sám sebe zotročit.

Jaké byly vaše začátky s divadlem, když jste byl ve věku členů vašeho souboru?

S divadlem jsem začal právě ve Slovanickém tyátru. Když jsem byl v prváku na gymnplu, vyvěsila paní profesorka letáček, že zakládá soubor. Mně to přišlo legrační, protože jsem vždycky v klasickém divadle dělal strašný brajgl a vyrušoval jsem. Ale kamarádka mě prostě zapsala. A za ty čtyři roky na gymnplu mě divadlo tak chytlo, že jsem pak začal studovat divadelní vědu. A pak jsem postupně převzal funkci uměleckého šéfa a režiséra.

Jak pro vás Maryša po svém činu skončí? Mě po vašem představení napadlo, že by vlastně vůbec nemusela Vávru zabíjet. Pokud by spolu museli dál zůstat, mohla by to pro ni být ještě větší hrůza. Rád by ji převálcoval.

No vidíte, a ono to tak ve skutečnosti bylo.

-das-

Semináře

N jako Neverbálno pro pokročilé

Pantomima plná slov aneb nic nevokecávej

Michal Hecht a Eliška Elgrová společně pracují se skupinou lidí, kteří si oblíbili pantomimu natolik, že se stali tzv. „pokročilými“.

Někteří jsou na pantomimě podruhé, jiní (když se přičtou i kurzy mimo JH) dokonce popáté. Mají už Michalův základ, na kterém můžou stavět, a činí tak s obrovským nasazením. Nejprve přichází krátké cvičení na probrání. Každý má na čele cedulku s nápisem, který prozrazuje, co je zač (Rákosníček, Maková panenka, Spejbl, víla Amálka, pan Tau, krteček, pták Ohnivák, šípková Růženka), ale nikdo z nich neví, co na své cedulce má. Hráči se potkávají ve dvojicích a navzájem hádají, kým vlastně sami jsou. Předvádějí se sobě navzájem pouze pantomimou. Předvést jen pohybově Dádu Patrasovou, Viléma Tella nebo Michala Hechta může být po ránu celkem zabíračka.

O seminaristech na JH se traduje, že postupně zhruba v polovině festivalu odpadávají v záplavě tritonských orgií a dopoledne přestávají být aktivní. Když jsem přicházela v devět ráno do tělocvičny, trochu jsem se bála, abych nenarazila na vyždímané odpadlíky. Ale po návštěvě semináře N jsem si jistá, že je tohle tvrzení jedna velká fáma. Co jsem viděla a zažila, byla poctivá intenzivní práce a maximální soustředění všech, ať už pracovali společně s Michalem a Eliškou, anebo sami ve skupinkách, ať už zrovna předváděli hlavní postavy v příběhu, anebo třeba jen strom A to nemluvím o akrobacii, na kterou přišla (tedy také přijde) řeč později (i když řeč?!).

Pantomima je pěkná dřina, pilování pohybů do nejmenšího detailu znovu a znovu, do úmoru jak na „opravdické zkoušce“, jen s tím rozdílem, že nikdo nebrblá. Všem se při vymýšlení různých situací roztáčejí mozkové závitky naplno, účastníci přicházejí s nápady,

zkoušejí různé varianty a přirozeně fungují s jazykem, který si osvojili teprve nedávno. Snaží se o to, aby pohybem vyjádřili konkrétní významy a snad i jednotlivá slova. Michal s Eliškou obcházejí hloučky zabrané do krás nonverbální komunikace, pomáhají, usměřňují, navazují, čistí – se slovy „hlavně nic nevokecávej“.

Pár slov k druhé části semináře. Už rozcvička před akrobacií se mi zdála jako sama akrobacie, ale když jsem pak viděla, jak pět lidí drží ve vzduchu jednu slečnu hlavou dolů a opatrně ji otáčejí jako hvězdičku, tak mi došlo, že akrobacie rovná se stoprocentní důvěra a bytelná jistota. Nejlehčí seminaristky putovaly stále nad zemí... V takových případech chtě nechtě musí všem kolem věřit. Naopak

na nosiče, držiče, obraceče přechází na okamžik letu zodpovědnost za hvězdičku.

p.s. Děkuju za velký zážitek seminaristům, kteří jsou v Enku pokročilí – „po krk čilí“.

Vše, co probíhalo v semináři, už byly zároveň přípravy na představení, které Michal dává pravidelně dohromady. Nikdy jsem nechápala, jak je možné, že sestaví celistvý tvar. Teď, když jsem měla možnost vidět, jak vše vzniká, nechápu ještě víc.

Jasanka Kajmanová

Semináře

HP jako Herecká práce 45+

Herecká práce 45 plus i 45 minus

*Seminář HP prý obvykle za-
ščná hodinovou diskusí nad
představeními v zahradě učňovské
cukrárny. Tentokrát zima zahнала
seminaristy do učebny. Vstupují tedy
do místnosti a jsem hned překvape-
na osazenstvem. Je totiž zřetelné,
že někteří účastníci kurzu ještě
zdaleka nedosáhli limitního věku.
Ne, že by to vadilo, naopak. Poté, co
projdeme diskusí, nastupují nejprve
krátká skupinová cvičení v prostoru
(kopírování, stínování) a pak jdou
s kůží na trh jednotlivci. Předvádějí
svůj vybraný monolog ve spojení
s absurdní činností. Lektorka **Hana
Franková** jim ovšem přitom „nedá
pokoj.“ Naopak, zastavuje, motivuje
k dílčím úkolům, a tak se monology
překvapivě mění před očima účastní-
ků, kteří pak tyto proměny glosují.*

Využívám krátké přestávky v intenzivní práci k několika otázkám...

Kde vznikla myšlenka na tento věkově ohraničený kurz?

S tím přišla Simona Bezoušková. Starší generace údajně už léta volá po tom, aby se na Hronově udělal speciální seminář pro „seniory“, protože většina seminářů se tu dělá pro mláďata. Je fakt, že v některých se setkává smíšená věková skupina, ale do jiných se starší lidé rozpakují přihlásit. Na druhou stranu se ukazuje, že ti starší lidé se sice nezříkají možnosti zasadit se někam, kam ne že by nechtěli patřit, ale najednou mají ostych se pod to podepsat.

Herecký kurz jste vedla nedávno také na Mladé scéně v Ústí nad Orlicí, byl ovšem určen pro mladé a trval mnohem kratší dobu.

S tím jde ruku v ruce rozdílnost v pojetí. Tady jsem si na začátku rozřukla různé druhy cvičení, které jsem stáhla do té nejzákladnější formy, a šla jsem hodně do stadií tzv.

nebolestivých. To znamená, že mě to nebolí ve smyslu fyzickém ani psychickém. Den ode dne některá ta cvičení rozvíjím, nabaluju na ně další věci. Takže, třeba včera jsem měla obrovskou radost ze zřetelného pohybového posunu seminaristů, ve smyslu vnímání tohoto svého nejvlastnějšího nástroje, ve svobodě použití.

Beru to podle sebe, a tak si myslím, že u starších lidí je mnohem větší ostych než u mladých?

To si pište, že to tam je. S přibývajícím rokem máme ty slupky daleko míň prorazitelnější, jsme zranitelnější, a tudíž si vycpáváme svoje obranné krunýře.

Z vaší dnešní práce jsem vyrozuměla, že od počátku pracujete s konkrétními monology, které si lidi přinesli a obracíte je jakoby z různých stran?

S monology pracujeme teprve třetí den. Začínali jsme s výstupy, kdy si každý měl najít svůj nezajímavější prostor a vymýšlet pro něj textový podklad. Seminaristi si měli přivést monology, s kterými někdy dřív pracovali. Nechtěla jsem, aby to byla jejich aktuální herecká práce, protože ty monology všelijak lámeme a škrtneme. Je nám úplně jedno, jak to autor myslel, nebo v jakém je to psáno žánru, ale používáme je jako výchozí materiál. Nabalujeme na text různé typy pohybu, například dneska je to absurdní pohyb.

Všimla jsem si, že zahrnujete do semináře také konkrétní praktické rady, požíváte „vlastního“ jazyka. Je to podvědomé, nebo je to váš obvyklý způsob komunikace?

Možná obojí. Ze své praxe vím, že je hodně příjemné a potřebné, aby tam byly takové momenty. Mě kdysi například velmi potěšilo, když mi kolegyně poradila: Hraješ Markytku, uber modrý stíny... Takže myslím, že i oni mají takové rady rádi. Nejvíce mě baví pracovat s rčeními, která jsou opřena o nějaké části těla: „srdce v krku, staženej zadek“. Je to velmi výstižné. Pokud jde o ty praktic-

ké věci, mnozí seminaristé nejsou herci, ale hodí se jim při vedení souboru – takže uvádím různé rady ze své herecké i režijní praxe, ze scénografie apod.

Jana Soprová

Citáty, které inspirují:

Každý pohyb, byť jen krok, je na divadle událost

Mluvené slovo vzniklo jako nástroj přežití.

Člověk mluví teprve potom, co je všechno ostatní řečeno fyzicky.

Hlas je zvuk, který přirozeně vychází z pohybu těla.

*A že prý novodobé
pohádky nemají duši...*

*Vládne při tomto pohledu
tělo nebo duch?*

Předplatné Amatérské scény

Chcete Amatérské scéně pomoci?

- čtete ji
- přispíváte do ní
- posíláte náměty
- diskutujete o ní
- předplatíte si ji
- darujete předplatné

**To vše
nám umožní
tvořit časopis,
který vám
bude k užítku.**

Cena za roční předplatné, tedy 6 čísel, je
Kč 360. Cena za pololetní předplatné Kč 180.

Přihláška odevzdaná v průběhu Jiráskova
Hronova v redakci Zpravodaje nebo u prode-
je knih NIPOS znamená uplatnění slevy, tedy
roční předplatné za Kč 300 nebo pololetní
předplatné Kč 150.

**Přihlášku můžete poslat na uvedenou
adresu, nebo e-mailem na adresu:**

mdrtina@nipos-mk.cz

NIPOS-ARTAMA
redakce Amatérské scény
P. O. BOX 12 / Blanická 4
120 21 Praha 2

Výhradní distributor
A.L.L. Production, s. r. o. Praha
www.predplatne.cz

PŘIHLÁŠKA k předplatnému časopisu AMATÉRSKÁ SCÉNA

Jméno, příjmení, titul:

Ulice a č. p.:

Místo – obec, PSČ: E-mail / tel.:

Objednávám odběr časopisu Amatérská scéna od čísla: roku:

.....
datum

.....
podpis

Generální stávka!

Odborový svaz styčných důstojníků se tvrdě ohrazuje proti záměrně nepravdivým informacím ohledně údajného vyhoštění dvou členů OSSD z Hronova. Oba dva jsou živí a zdraví a pilně pracují v seminářích i pro potřeby OSSD.

Na protest proti cíleným a podpásovým dezinformacím, deziluzím a dezinfekcím vyhlašuje OSSD na čtvrtek 11. srpna celodenní generální stávku své činnosti! Budte s námi, jsme s námi i my!

Byli nebo nebyli Jan Julínek a Jan Hnilička vyhoštěni z Hronova? Toto foto hovoří samo za sebe...

Kulturní hlášení ze stanu

Ve čtvrtek večer po promítání filmu Divadlo Svoboda bude Chapiteau na Freiwaldově náměstí vyhraženo muzikantům všech žánrů, zájmů a nástrojů. Jste srdečně zváni!

red

Možná přijde i Ježíšek

U příležitosti Vánoc amatérského divadla, jak se někdy přezdívá Jiráskovu Hronovu, proběhne ve čtvrtek od 21:30 do 21:45 před Jiráskovým divadlem rozsvícení a zhasnutí vánočního stromu. Dobrou náladu, vánoční koledy a případné dárky s sebou!

red

VYKRADLI JSME Z »HUNÁSU«

Páté přes deváté z Hronova

Jediný „adekvátní“ úvod k diskusi měl dr. Josef Koenigsmark o kabaretech. Bylo to kabaretní vystoupení nejjemnější úrovně, prospěšované citáty a historickými údaji úplně novými, protože např. nikdo z nás netušil, že čínský císař Čung Jan Eu před 5000 lety byl při provozování ochotnického divadla zapíchnut divákem. Dnes už tyto surovosti při provozování ochotnického divadla zcela vymizely. Až na jeden případ, o němž viz dále:

Před diskusí k Jegoru Bulyčevovi si absolventi FAMU tak šikovně rozestavili reflektory, až se jeden reflektor zvrátil a z pódia dopadl na dr. Koenigsmarka a dramatika Ja-

roslava Janovského. J. Koenigsmark byl zřejmě nezničitelný, ale J. Janovský utrpěl velmi vážný úraz na hlavě. Po týdnu se na Hronově znovu objevil s přídatkem několika chirurgických stehů na hlavě. J. Beneš ho nadšeně uvítal a pronesl naději, že šťastné zakončení nešťastného případu nám dává naději, že letos na Hronově žádný mrtvý nebude.

J. Janovský odpověděl historickým výrokem: „Pokud absolventi FAMU nespáchají už na české kultuře větší škodu než tentokrát, pak to bude v pořádku.“

Zdroj: Ochotnické divadlo 1960, č. 10 (roč. VI)

Anketa

O čem byste si rádi četli v časopise Amatérská scéna?

Docela by se mi líbilo, kdyby v Amatérské scéně byly profily amatérských i poloprofesionálních divadel.

Petra Němečková

V Amatérce bych chtěl konkrétní zprávy ze světa amatérského divadla. To znamená nejen zprávy z přehlídek, ale i informace z každodenního života souborů. Chtěl bych mít zprávy o tom, v jakém stádiu tvůrčího procesu soubory jsou. Je hodně důležité nevidět pouze výsledky, ale být, i když nepřímou, účasten tomu zkušebnímu procesu.

Petr Klarin Klár

Mně se líbil dramaturgický pozorník. Zajímají mě synopse nových her, aby člověk nemusel dlouze hledat zajímavé texty. Zajímají mě také recenze přehlídek, na které se nedostanu. Teoretické články mě některé zajímají a některé zase ne. Líbila se mi dlouhodobá debata před asi dvěma lety o rozdílech mezi profesionálním a amatérským divadlem.

Petr Matoušek

Zdravím Amatérskou scénu a říkám, že je dobře, když vychází. Je to asi jediný časopis, ve kterém si člověk může listovat a nemít pocit, že je za úplného troubu. Jsou zde uváděny věci, které zná, které zažil, které si přečetl. Bylo by dobré si přečíst současné pohledy na amatérské divadlo, ale ne, teď to bude znít hloupě, od úplně čistých profesionálů. Profíci mají samozřejmě na nás amatéry vyšší nároky, hodně nás berou jako poučené, ale mám pocit, že nám nevěří naše hledání, které musí být zachováno, aby to ještě byla amatérina s tím pohledem, který nám profesionálové závidějí. Bylo by dobré udržet Amatérskou scénu v této rovině, aby se nestala příliš odborným časopisem. Samozřejmě s tím, že člověk se musí vzdělávat a měl by se vzdělávat a měl by slyšet chytré lidi. Není možné, aby otevřel AS a ničemu v ní nerozuměl.

Darina Martinovská

Rozhodně polemiky, polemiky. Mám rád, když dva říkají něco jiného.

Například něco jako jsou ve zpravodaji tady na Hronově fosilní a neusazené sloupky. Pohledy třeba tří generací vždy na nějaké téma.

Hronovské páry

Jiráskův Hronov funguje mimo jiné jako vysoce úspěšná seznamka, která dala dohromady odhadem nejméně desítky párů. Příběhy několika z nich si můžete přečíst níže. A co vy? Patříte také ke dvojicím, které dal dohromady Jiráskův Hronov?

Eva a Jiří Sukovi

Poprvé jsme se viděli na Hronově před deseti lety. Došlo k tomu tak, že jsme byli v Hororu a Jiřík pořád všem říkal „Ty drž hubu“, protože tu větu měl ten rok jako oblíbenou hlášku a všichni se ho strašně báli. A pak uviděl mě a ani jednou mi neřekl „Ty drž hubu“ a z toho vyplynulo, že z toho byla láska na první pohled.

Tereza a Pavel Skáloví

Poznali jsme se na Hronově, v dílně Michala Hechta. Terka si myslím dlouho myslela, že je mi míň, než mi je. Pak jsme jeli na Popelku, tam už jsme věděli, že se sobě navzájem líbíme. Chodit jsme spolu začali na další přehlídce – na Náchodské prima sezóně. A o ruku jsem ji požádal zase na Popelce. Neměl jsem u sebe prstýnek, hodně jsem improvizoval. Před jedním představením jsem si ve foyer, které bylo plné lidí, před Terku kleknul a zeptal jsem se, jestli si mě vezme, a ona řekla, že jo. A nikdo z těch lidí kolem si toho nevšiml.

Zuzana Vojtíšková a Michal Drtina

Noci v redakci zpravodaje JH jsou – a vždy bývají – dlouhé. Když jsem se po noční šichtě jednou ráno probudila, na stolku vedle postele v hotelovém pokoji jsem našla čerstvý výtisk zpravodaje a k tomu balíček bonbónů, druhý den čokoládu a pak dokonce květinu. Začala jsem se rozhlížet a hledat toho, kdo se mi snaží udělat radost. Odhadla jsem to na Michala. Jak se později ukázalo, byla to Jasanka... Ale na Michalovi to tak nějak už stalo...

-das-

PC jako Problémový club

Seminář N

Seminář N

Zaslechnuto Zahlédnuto

Hlavní narušitel JH objeven!

Milan Strotzer, dlouholetý programový ředitel JH (letos prvně mimo službu), bojkotuje festival! Uvrhl do tmy velkou část členů lektorského sboru, oficiální hosty i další důležité osoby JH. Svůj čin šikovně zakamufloval tím, že si chtěl rozsvítit světlo v koupelně a praskla při tom žárovka, která vyhodila hlavní jistič a celý hotel Radnice tak zůstal bez energie.

Jednotka rychlého nasazení řízená organizačním štábem JH však promptně zasáhla, rukojmí osvobodila a osvětila.

red

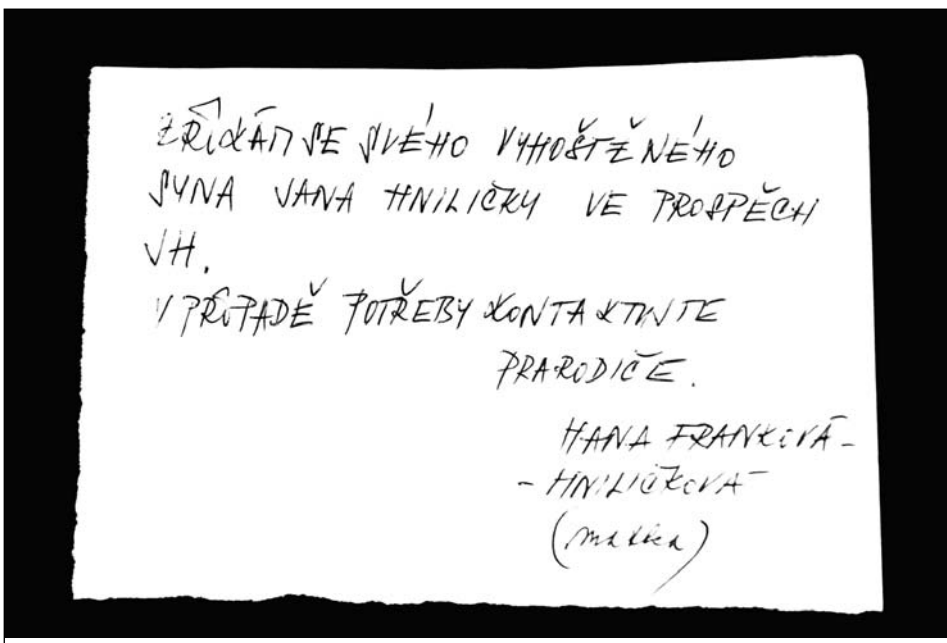
Seminář ST

Prostor v nás a kolem nás

Každý z nás má svůj osobní prostor, má na něj samozřejmě nárok. Je dobré si ho udržet. Pokud hraje divadlo, má také právo a hlavně povinnost zvolit si vhodný prostor pro hraní. Jedná-li se o komorní věc, která je postavena na blízkost diváků nebo pro navození tísně nebo pro cokoli jiného, je nutné, aby se inscenace objevila na odpovídajícím místě.

Když se souboru přihodí, že je po své amatérské pouti vyslán (někdy až) od obvodní přes krajskou až na celostátní přehlídku a z ní pak ještě doporučen na žatvu – lehce se stane, že se spolku zatmí před očima. Tvůrci jsou touto skutečností unešeni natolik, že ani neřeší, kde konkrétně budou hrát, protože je pro ně podstatné a radostné, že právě na Hronově. Ale divadelníci by měli být sami za sebe zodpovědní a pokud hrají na festivalu, musí požádat organizátory o prostor, který je pro ně vhodný. Marcela Kollertová, ředitelka KIS Hronov, je ochotná zajistit pro soubory první poslední, jen o tom musí vědět. Nezapomínejte na zodpovědnost, kterou máte nejen sami k sobě a ke svému divadlu. Vždyť právě prostor je první a poslední pro vaše představení.

Jasanka

ŽRŮKÁM SE SVÉHO VYHOŠTĚNÉHO
JYNA JANA HNILČKY VE PROSPĚCH
JH.

V PŘÍPADĚ POTŘEBY KONTAKTU
PRARODIČE.

HANA FRANKOVÁ -
- HNILČKOVÁ -
(matka)

O posazení

Sice je pravda, že toho zde během festivalu hodně nachodíme, ale jedná se o trasy snadno předvídatelné, lépe řečeno jsou přímo dané. Především se nacházíme v městěčku malém, kde je vše na dosah a případný přesun netrvá dlouho.

Třídy-sprchy-semináře-jídelna-divadla-jídelna-divadla-Triton-Horor a pokračovat bych mohl donekonečna, neboť se jedná o opakující se smyčku, která je dosti náročná i pro otrlé. A i když jsou zde nové tváře, zkušených seminaristů s výčetem jejich seminářů, které již každý z nich absolvoval, je mnoho.

Avšak nesmíme opomenout i jeden fakt, a to ten, že se i něco nasedíme, zvláště pak u představení, které je náročné na čas. A tady je pro některé dámy a pány kámen úrazu. Ano, kdo se kam posadí v Jiráskově divadle, si určí kartička příslušného majitele sama, ale u ostatních prostorů pro představení vyhrazených to tak není, proto bych chtěl touto „cestou“ nám vysokým připomenout, že sednout si zrovna dopředu není opravdu nejrozumnější nápad. Každý má právo si sednout podle svého, to nikomu neupírám, zvláště pokud herec divákovi v první řadě něco dobrého nalije. Jen jsem chtěl tímto vyjádřit podporu menším kolegům. Považte, že pohled shora dolů na ta smutná psí očička lidí, kteří nic z představení nevidí, je odzbrojující. Zvláště pak pohled na smutnou dívku, která se celý týden těší na dané představení a pak se stane to, že z něj nic nemá. Sednout si já se svými sto! osmdesáti!! sedmi!!! centimetry!!!! do první řady židlí či lavic by bylo stejné, jako bych si před návštěvou sličné slečny v pohodlí postele nesundal ponožky. A fakt to ženy nemají rády!

Zabráníme tak alespoň vzájemné nevráživosti, která by mohla mezi Davidem a Goliášem vzniknout.

Kubajz Švábek

Organizační štáb Jiráskova Hronova zve všechny přívržence stávky vyhlášené OSSD na **Slavnostní zahájení ražby hronovského metra**

První výkop se uskuteční ve čtvrtek v 18.40 před Jiráskovým divadlem za přítomnosti starostky města Hronova Hany Nedvědové, členů organizačního štábu Jiráskova Hronova a dalších čelních představitelů. V jednání je účast Jiřího Bessera.

red

NAPSAL 'S MI TO?

Ukázka ze semináře tvůrčího psaní **Napiš mi to!**

Zadání: Vyberete si pět slov, která vám znějí dobře, a potom s někým ve dvojici z deseti společných slov tvoříte příběh nebo cokoliv, co lze pak společně rozvíjet, dotvářet a všelijak se v tom nimrat.

Overtura smrti

PLAVBA NOVÉHO MOJŽÍŠE SKONČILA TRAGÉDIÍ! SKRÝVÁ SE PRAVDA V KVĚTECH OPUNCIE? ODHALENÍ: LÁSKA MEZI MATLALEM A PISÁLKEM. KLIMBNUTÍ V RATANOVÉM KOŠI SE MU STALO OSUDNÝM. PROROK ZABIT: PŘIJEDE APOKALYPSA? SAMIZDATOVÝ SPISOVATEL V NÁRUČI SMRTI. ANILINOVÉ BARVY: MALÍŘOVA TAJNÁ ZBRAŇ? KDO NASADIL TRNOVOU KORUNU Z OPUNCIE? POSLEDNÍ AKVAREL SVĚTOZNÁMÉ TVÁŘE. UPLETL SI OPRÁTKU Z PROUTÍ SPISOVATEL SÁM? NEŽNÁ KRÁSA OPUNCIE BYLA BRANOU SMRTI. ČESKOSLOVENSKÝ AGENT ODHALEN MEXICKOU POLICIÍ – NÁHODA? Časopis SLÍDIL: jediná opravdová pravda!

(ze slov **něžně, smrt, opuncie, samizdat, overtura, proutí, slídlil, klimbat a krása** vytvořily Eva Suková a Tereza Konrádová)

Zdejší prostory mají akustiku dobrou

Stalo se vám, že jste při představení v Jiráskově divadle dostatečně dobře neslyšeli, co se na jevišti říká? Pak zřejmě herci neuměli správně mluvit nebo je to pro vás signál, že si budete muset zajít k ušnímu lékaři. Akustika Jiráskova divadla je dobrá, potvrzuje technik **Michal Kops**.

Sál Jiráskova divadla je jedním z akusticky nejlepších prostorů v dalekém okolí. Na srozumitelnost projevu má vliv především to, jak je herec hlasově disponován a jak dobře divák slyší. Záleží ovšem i na tom, kam se herec na jevišti postaví. Ve všech divadlech je potřeba, aby herec, který se pohybuje v prostoru od portálu směrem dozadu k horizontu, přidal na intenzitě svého projevu, protože jeho hlas do určité míry spolknou sametové šály a horizonty. Pokud stojí před portálem na forbině, měl by ho slyšet každý divák. Potíž může nastat, když se herec otočí dozadu do scény, nebo je v zadní části jeviště. U nás hraje roli také podlaha. Na jevišti máme látkový povlak – podlahovku, která zvuk trochu přitlumí. Prostředí tak působí komorněji, trochu jako nahrávací studio. V divadlech, kde podlahovky nemají, je zvuk otevřenější a šíří se k divákovi lépe. Podlahovka je ale zvukově i opticky mnohem divadelnější (černá prkna vytvoří černou díru).

Sál Josefa Čapka je v podstatě hala. Aby byl prostor komornější a optický dojem nerušily hnědé zdi, zavěsili jsme po stranách černé šály. Pokud by tam nebyly, diváci by zřejmě trochu lépe slyšeli, na druhou stranu, kdyby se pustila hudba nebo v představení hrála nějaká kapela, její zvuk by herce daleko více přehlušoval. Tak, jak je to teď, se všichni trochu utlumí a když herec zvýší hlas, měl by být slyšet i přes zesilovanou hudbu.

Nedávno v Jiráskově divadle i v sále Josefa Čapka zkoumala zvukovou charakteristiku prostoru odborná firma, která vytváří knihu o akustice divadelních sálů v České republice, do níž chystá přesné grafy. Kdo bude chtít, bude do ní moci snad už příští rok nahlédnout a utvrdit se v tom, že zdejší prostory mají akustiku dobrou.

ZuV.

Nabídka k účasti na mezinárodním projektu

Je vám mezi 17-25 lety, máte zkušenosti s divadlem, máte chuť si něco zkusit?

Centrum JOHAN z Plzně a Gledaliště Dubrava ze Záhřebu nabízí účast v česko-chorvatské divadelní tvůrčí dílně s tématem **Násilí ve městě**.

Dílňa proběhne ve dnech 23.-27. srpna 2011 v domácím prostoru centra JOHAN, Otevřeném komunikačním prostoru MOVING STATION - bývalé nádraží Plzeň Jižní Předměstí, kde se také odehraje závěrečná prezentace dílny.

Dílňa bude vedena v českém a anglickém jazyce (taky v chorvatštině, ale té je rozumět dobře).

Účastníci si hradí stravu, případné ubytování (jsme schopni pro účastníky zajistit cenově dostupné ubytování na VŠ kolejích).

Přihlášky možné **do 18. srpna** (ještě je pár volných míst).

V případě zájmu volejte nebo pište na produkční centrum JOHAN Mgr. Lence Hodoušové

+420 775131309,

mail: lenka.hodousova@johancentrum.cz

Bližší informace poskytne v Hronově i Roman Černík.

V pátek bude Jiráskův Hronov v přímém přenosu

Moderátoři Českého rozhlasu Hradec Králové Lada Klokočnicková a Mirek Vaňura přijedou se svým pořadem PéHáčko do Hronova, aby svým posluchačům mezi 9-12 hodinou přiblížili dění na 81. ročníku našeho festivalu. Tvůrci pořadu slibují Příjemnou Hudbu, Porci Humoru, zkrátka PoHodu, která k předvíkendovému času patří.

Poslouchat můžete buď přes internet nebo na frekvenci 95,3 FM.

red

Do držky mi nedávejte

Jak se zdá z reakce Petra Matouška, byl jsem nepochopen. Nechme stranou, zda byla chyba na straně mého textu či na straně jeho příjemce, ale někde jsme se evidentně minulí. Můj text vyšel z výtky vůči Vladimíru Mikulkovi, ale směřoval k něčemu docela jinému: byl příspěvkem k debatě o nové podobě Problémového klubu. Pokusím se tedy vyjádřit znovu, jinak a přesněji.

Rozborový seminář na krajské (ale asi i celostátní) postupové přehlídce je místem, kde členové porot poskytují názory, rady a doporučení účastníkům těchto soutěží. V takové chvíli je zcela na místě chválit a postupovat vrcholně diplomaticky - a nic mi nevadí tolik jako porotce, který je arogantní a namyšlený. (Ti, kteří mě v takové situaci slyšeli mluvit, by Vám snad potvrdili, že se tím sám s důsledností řídím.) Jenže hronovský Problémový klub (alespoň tak, jak jsem jeho stávající koncepci pochopil já) NENÍ rozborovým seminářem v tomto smyslu setkání souboru a poroty. Skoro bych si dovolil tvrdit, že pro soubor je určený ze všech nejméně - setkávají se na něm ti, kteří mají chuť o inscenaci kriticky uvažovat. A to, znovu opakuji, nelze dělat neupřímně.

Můj příspěvek byl veden obavou, že ve chvíli, kdy se začneme starat, abychom náhodou někomu neukřivdili (Jan Julínek v prvním článku z této polemické série požadoval ohled na to, že to jsou studenti a mnoho měsíců na tom tvrdě pracovali), ztratí naše počínání smysl, začneme kličkovat v diplomatičnosti a přijdeme o obsah a schopnost kritického myšlení. Opakuji: chápu pocit, že V. M. mluvil příliš přikře (a sám bych tak nikdy nemluvil, třeba styl Aleše Bergmana je mi mnohem bližší), ale trvám na tom, že vždy měly jeho promluvy konkrétní obsah a o invektivy tedy nešlo - jak u mě pan Matoušek našel náklonnost k invektivám, to mi vskutku uniká. Nechápu z jeho příspěvku, zda chce dát do držky mně nebo Vladimírovi - já mám dojem, že bych si tu poctu nezasloužil.

A ještě jedna prosba, pane Matoušku: když reagujete, čtete. Třeba i to, jaké mám křestní jméno. Mám z Vaší reakce dojem, že vznikla až moc rychle a rozhněvaně.

V úctě

Michal Zahálka,
řečený Martin

program

zítřka

pátek 12. srpna 2011

9.00-13.00 semináře

14.00-16.00 **Problémový klub** - JHŠ

14.00 a 16.30 a 17.45 a 22.00 **Hluboko v lese** / Tate Iyumni Praha - Sok

14.00 a 19.30 **Ambrosia** / Geisslers Hofcomedianten Kuks - kostel Věch svatých Hronov

16.30 a 19.30 **Soumrak dne** / Paleja Ballet Theatre Praha - JD

16.00-23.45 **ROCK FEST 2011** (16.00 Zpět na svět / Jaroměř, 17.15 Liwid / Karlovy Vary, 18.30 Pegas / Rytyně v Podkr., 19.45 Kombajn(boys) / Roudnice n. L., 21.00 Traktor / Hranice na Mor., 22.30 Wishmasters / Úpice, 23.45 Heebie Jeebies / Hronov

17.30 a 19.30 **Zde - na ostrém rozhraní života...** (POSTELE) / Bílé divadlo Ostrava - SJČ

22.00 **NASETO?!** / DS Scéna Kralupy nad Vltavou - Ch (doprovodný program)

23.00 **Múza J. H.** (projekce filmu) - JD

23.00 **Third Hand Sound System** (freestyle DJs show) - Ch

23.00 **Diskusní klub** - HOST Vladimír Fekar, Radvan Pácl - SJČ

Legenda:

JD = Jiráskovo divadlo
SJČ = Sál Josefa Čapka,
Sok = sál sokolovny,
Ch = Chapiteau Freiwaldovo náměstí,
JHŠ = jídelna Hotelové školy

V případě nepříznivého počasí se program v parku nekoná!

Zpravodaj 81. Jiráskova Hronova 2011

Vydává organizační štáb.

Redakce:

Zuzana Vojtíšková (šéfredaktorka),
Jana Soprová, Lenka Novotná,
Jan Švácha, David Slížek,
Ivo Mičkal (fotograf), Michal Drtina (sazba)

Karikatury: David Daenemark

Stránky festivalu: <http://www.jiraskuvhronov.cz>

E-mail redakce: zpravodaj.jh@centrum.cz

Tisk: KIS Hronov **Cena:** 10,- Kč

Sponzor tisku: Konica Minolta

Redakční uzávěrka: 11. srpna 2011 v 02:20h

Vychází: 11. srpna 2011 v 11:00h

Neprošlo jazykovou úpravou!

program

dnes

čtvrtek 11. srpna 2011

9.00-13.00 semináře

14.00-16.00 **Problémový club** - JHŠ

14.00 a 19.30 **O pračlovičkovi** / Divadlo Tramtarie Olomouc - SJČ

14.00 a 16.30 **Pohádka o veliké řepě** / Malé dvě, ZUŠ Jaroměř, **Kdo zachrání princeznu** / Polehňovi Hradec Králové, **Malá indiánská pohádka** / Maminy Jaroměř - Sok

15.00 **Otesánek** / Jarka Holasová - park A. Jiráska (doprovodný program)

16.30 a 19.30 **Asi ani zahrada** / Divadlo Kámen - JD

16.30 a 20.00 **Ambrosia** / Geisslers Hofco-medianten Kuks - kostel Věch svatých Hronov

17.00 **Big Band ALDIS** Hradec Králové - park A. Jiráska

19.00 **ORKA** (hudební skupina Hronov) - park A. Jiráska

22.00 **Pantomima Michala Hechta** - JD (doprovodný program)

23.00 **Noc v Chapiteau**: Divadlo Svoboda (dokumentární film) - Ch

23.00 **Diskusní klub** - HOST Marek Bečka, Jan Císař - SJČ

Legenda:

JD = Jiráskovo divadlo
SJČ = Sál Josefa Čapka,
Sok = sál sokolovny,
Ch = Chapiteau Freiwaldovo náměstí,
JHŠ = jídelna Hotelové školy

V případě nepříznivého počasí se program v parku nekoná!

WIKOU
generální partner
festivalu Jiráskův Hronov

NAPSAL'S MI TO?

Čtvrtá ukázka ze semináře
tvůrčího psaní **Napiš mi to!**

Zadání: Vyberete si pět slov, která vám znějí dobře, a potom s někým ve dvojici z deseti společných slov tvoříte příběh nebo cokoliv, co lze pak společně rozvíjet, dotvářet a všelijak se v tom nimrat.

PŘÍBĚH O SAMURAJI, KTERÝ HLEDAL SVŮJ PYJ

Žil byl jednou jeden SAMURAJ (to je osamělý orientální bojovník). Jako každé ráno za ROZBŘESKU (to je čas rozednění) vydal se omýt své tělo. Jako každé ráno procházel kolem pusté KAVERNY (to je jeskyně odpálená vojáky za první světové války), kde vytrhl ze země poblíž vchodu jeden trs HULEVNÍKU (to je plevelovitá rostlina). Jako vždy pokračoval kolem STOKY (to je odpadní kanál), na jejímž břehu vytrhl další hulevník. Jako obvykle přišel k malé tůnce přesně uprostřed lesa. Voda byla průzračně křišťálová a křišťálově průzračná, a jako v zrcadle odrážel se v ní pomalý klid probouzejícího se rána. Jako pokaždé poušmál se samuraj nad tímto KLIŠÉ (to je... no to je kliše) a vsadil, jako každé ráno, rostlinky hulevníku do spirálovité

řádky kolem tůňky. Pak svlékl svrchní část svého šatu a položil jej na zasazené rostliny. Vnořil ruce do chladivé vody a plnými dlaněmi si opláchl obličej. Opět namočil ruce a otřel jimi jemně svoji šíji. Omyl si paže i podpaží, přes hrudník a břicho pokračoval stále níž. V tom zjistil, že mu něco chybí.

„SAPRY!“ (to je něco jako sakra), procedil samuraj, „musel mi po cestě vypadnout, když jsem trhal hulevníky!“

Tak jak byl, vydal se po cestě, kterou přešel. Pozorně pozoroval zemi, po které šlapal, když procházel podél stoky. Ani v místě, kde vytrhl rostlinku, však nenašel, co hledal. Důkladně zkoumal i cestu mířící ke kaverně, ale ani zde nepochodil. Okolí kaverny pečlivě prozkoumával, avšak prohlédnout skrz hustý porost hulevníku nebyl žádný MED (to je sladký včelí produkt, ale taky, že to nebylo snadné). Když už ztrácel naději, že dokončí svůj každodenní rituál, posadil se sklíčeně na zem. Pod sebou něco ucítil. Podíval se a... byl to jeho PYJ (to je zkratka Parfémy Yperit - Jahoda)! Šťastně ho uchopil opatrně do rukou a odnesl zpět k tůnce uprostřed lesa, aby dokončil, co započal.

(ze slov psaných kapitálkami vytvořila
Magda Bláhová
s přispěním Zuzany Hunalové)

Lék na tělo i na duši

Čepuju zprava, když přicházím od divadla. Pokud se vám bude při testu zdát moc silný proud a velké množství tekutiny a rádi byste jen malý vzorek v rámci vašeho objevování různopramenosti, dávejte si Prdlavku jen po lžičkách. Stejně jako všeho. Čeho je moc, toho je příliš.

Jasanka Kajmanová

Prdlavka. Vážně! Prdlavka je lékem v Hronově nejlékovatějším. Smrdutý pramen, který popijete zde každý den zrána či na večer, mělo by být přáním každého z účastníků. V parku na svět vytéká ze dvou trubkovitých kohoutů a vyzkoušet je možné ochutnávku, zda-li je z obou stejná, stejně božská. V této chvíli už jde i o lék na duši, při zapojení chuťových kanálků se tak lehce přemítá u pramene... Chutná vám víc Regnerka nebo Hronovka? Vlastně také nevím, protože ta napravo je taková říznější a víc prý smrdí po vejcích, což sama necítím, ale jestli je to eR nebo Há, tak to jsem nikde nevyptávala.